EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 24.9.2020.
COM(2020) 592 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

par ES stratēģiju "Neliela apjoma maksājumi"

AKRONĪMU SARAKSTS

AML/CFT	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršana
API	Lietojumprogrammas saskarne
CPACE	Kopējs maksājumu lietojumprogrammas paplašinājums bezkontakta maksājumiem
CSM	Tīrvērtes un norēķinu mehānisms
DLA	Droša lietotāju autentificēšana
EBI	Eiropas Banku iestāde
ECB	Eiropas Centrālā banka
eID	Elektroniskā identifikācija
ELTEG	Ekspertu grupa jautājumos par euro likumīgā maksāšanas līdzekļa statusu
EMP	Eiropas Maksājumu padome
END2	Pārskatītā Elektroniskās naudas direktīva
ERPB	Neliela apjoma eiro maksājumu padome
IBAN	Starptautiskais bankas konta numurs
KIP	Konta informācijas pakalpojumi
MIP	Maksājumu iniciēšanas pakalpojumi
MPD2	Pārskatītā Maksājumu pakalpojumu direktīva
MPS	Maksājumu pakalpojumu sniedzējs
NFC	Tuvā lauka sakari
NGD	Norēķinu galīguma direktīva
POI	Mijiedarbības punkts
SCT Inst.	*SEPA* ātrais kredīta pārvedums
SCT	*SEPA* kredīta pārvedums
SDD	*SEPA* tiešais debets
SEPA	Vienotā euro maksājumu telpa
SWIFT	Vispasaules Starpbanku finanšu telekomunikāciju sabiedrība
TIPS	*TARGET* zibmaksājumu sistēma
TPPS	Trešā persona pakalpojumu sniedzējs
TV	Tirdzniecības vieta

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

par ES stratēģiju "Neliela apjoma maksājumi"

I. Konteksts un problēmas

Kādreiz maksājumi bija novirzīti neredzamajām struktūrvienībām, bet nu kļuvuši stratēģiski nozīmīgi. Tie ir Eiropas ekonomikas dzīvības dzīsla. Savā 2018. gada decembra paziņojumā Komisija atbalstīja "*pilnībā integrētu ātro maksājumu sistēmu ES, lai samazinātu risku un neaizsargātību privātklientu maksājumu sistēmās un palielinātu esošo maksājumu risinājumu autonomiju*"[1].

Kā uzsvērts digitālā finansējuma stratēģijā, kas pieņemta vienlaikus ar šo paziņojumu, digitālā inovācija ievieš radikālas izmaiņas finanšu pakalpojumu sniegšanā. Neliela apjoma maksājumu nozare ir šīs tendences priekšplānā, un tehnoloģisko pārmaiņu temps un mērogs minētajā nozarē prasa īpašus un mērķtiecīgus politikas pasākumus, kas pārsniedz digitālā finansējuma stratēģijas horizontālo darbības jomu.

Pēdējo desmit gadu laikā lielākā daļa maksājumu inovāciju ir vērstas uz to, lai uzlabotu lietotāja saskarnes (piemēram, mobilās lietotnes) vai priekšgalsistēmu risinājumus, savukārt izmantotie maksājumu instrumenti (kartes, bankas pārskaitījumi utt.) nav būtiski mainījušies.

Tomēr pēdējā laikā ir novērojamas vairākas nozīmīgas tendences. Maksāšanas process ir kļuvis neredzamāks un arvien biežāk tiek dematerializēts un notiek bez starpniecības. Lielie tehnoloģiju uzņēmumi ir ienākuši maksājumu nozarē. Tie gūst labumu no ievērojamas tīklu ekonomikas un tādējādi var izkonkurēt jau esošos pakalpojumu sniedzējus. Turklāt, līdz ar kriptoaktīvu (t. sk. tā saukto "stabilo kriptomonētu") parādīšanos, tie drīz varētu piedāvāt revolucionārus maksājumu risinājumus, kuru pamatā ir šifrēšana un sadalītās virsgrāmatas tehnoloģija. Neraugoties uz šo inovāciju vilni, vairākums jauno digitālo maksājumu risinājumu neatkarīgi no tā, vai tos piedāvā vēsturiskās bankas, karšu uzņēmumi, finanšu tehnoloģiju uzņēmumi vai lielie tehnoloģiju uzņēmumi, joprojām lielā mērā balstās uz tradicionālajām kartēm vai bankas pārskaitījumiem.

Inovācijas un digitalizācijas ietekmē maksājumu process turpinās mainīties. Arvien vairāk maksājumu pakalpojumu sniedzēji atteiksies no vecajiem kanāliem un tradicionālajiem maksājumu instrumentiem un izstrādās jaunus veidus, kā iniciēt maksājumus, piemēram, izmantojot "valkājamas ierīces" (pulksteņus, brilles, jostas utt.) vai ķermeņa daļas, dažkārt pat iztiekot bez maksājumu ierīcēm un balstoties uz modernām autentifikācijas tehnoloģijām, piemēram, tādām, kuru pamatā ir biometrija. Lietu interneta attīstības rezultātā arvien vairāk

[1] Komisijas 2018. gada decembra paziņojums "Ceļā uz spēcīgāku euro starptautisko nozīmi" (https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2018:0796:FIN:LV:PDF).

tādu ierīču kā ledusskapji, automobiļi un rūpnieciskās iekārtas tiks pievienoti internetam un kļūs par ekonomisko darījumu starpniekiem.

Saistībā ar digitalizāciju un izmaiņām patērētāju izvēlē strauji pieaug bezskaidras naudas darījumu skaits[2]. Covid-19 pandēmija vēl vairāk pastiprināja pāreju uz digitālajiem maksājumiem un apstiprināja drošu, pieejamu un ērtu (tai skaitā bezkontakta) maksājumu būtisko nozīmi attālinātos un klātienes maksājumu darījumos. Tomēr lielākā daļa neliela apjoma maksājumu Eiropas Savienībā tiek veikti skaidrā naudā.

Publiskajam un privātajam sektoram nākotnes maksājumu vidē būs savstarpēji papildinošas lomas. Tā kā arvien vairāk centrālo banku visā pasaulē apsver iespēju emitēt centrālo banku digitālās valūtas (*CBDC*), pastāv reāla iespēja, ka neliela apjoma maksājumu tirgū būs vēl citas būtiskas izmaiņas.

Sadrumstalots ES tirgus

Pēdējos gados ir panākti būtiski uzlabojumi, galvenokārt pateicoties vienotās euro maksājumu telpas (*SEPA*) izveidei un tiesību aktu par neliela apjoma maksājumiem saskaņošanai. Tomēr ES maksājumu tirgus joprojām ir ievērojami sadrumstalots pa valstu robežām, jo lielākā daļa uz kartēm vai zibmaksājumiem balstīto iekšzemes maksājumu risinājumu nedarbojas pāri robežām. Tas nāk par labu dažiem lieliem pasaules mēroga tirgus dalībniekiem, kuri aptver visu Eiropas iekšējo pārrobežu maksājumu tirgu.

Praktiski nav cita visā Eiropā izmantojama digitālo maksājumu risinājuma maksājumu veikšanai veikalos un e-komercijā, kā vien minētie lielie pasaules mēroga tirgus dalībnieki, tai skaitā vispasaules maksājumu karšu tīkli un lielie tehnoloģiju piedāvātāji. Atbildēs, kas iesniegtas saistībā ar sabiedrisko apspriešanu par šo stratēģiju, vairāki finanšu tehnoloģiju uzņēmumi, kas darbojas iekšzemē, norādīja, ka šī sadrumstalotība kavē to centienus izvērst savu darbību vienotajā tirgū.

Tajā pašā laikā nesen bija novērojamas arī vairākas iepriecinošas norises. Piemēram, 2020. gada 2. jūlijā 16 Eiropas banku grupa uzsāka projektu "Eiropas maksājumu iniciatīva" (EMI)[3] ar mērķi līdz 2022. gadam rast Eiropas mēroga maksājumu risinājuma piedāvājumu. Komisija un Eiropas Centrālā banka (ECB) jau no paša sākuma ir paudušas politisku atbalstu šai iniciatīvai un atzinīgi vērtēja tās uzsākšanu[4]. Nesen ir izveidotas citas daudzsološas tirgus virzītas iniciatīvas, kuru mērķis ir izstrādāt kopīgu infrastruktūru[5], palielināt sadarbību un sadarbspēju starp iekšzemes maksājumu risinājumiem[6] un izstrādāt jaunus kopējus risinājumus maksājumiem.

[2] Saskaņā ar ECB datiem 2018. gadā bezskaidras naudas maksājumu darījumu skaits eurozonā sasniedza 91 miljardu, savukārt Eiropas Savienībā – 112 miljardus, bet 2017. gadā šis skaits bija aptuveni 103 miljardi.
[3] https://group.bnpparibas/en/press-release/major-eurozone-banks-start-implementation-phase-unified-payment-scheme-solution-european-payment-initiative-epi.
[4] https://ec.europa.eu/info/news/200702-european-payments-initiative_en un https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ecb.pr200702~214c52c76b.en.html.
[5] Piemēram, Ziemeļvalstu iniciatīva P27.
[6] Piemēram, Eiropas Mobilo maksājumu sistēmu asociācija (*EMPSA*).

Paralēli tam Neliela apjoma eiro maksājumu padomes[7] (*ERPB*) un Eiropas Maksājumu padomes (EMP) aizbildnībā tiek īstenotas vairākas iniciatīvas, kuru mērķis ir pieņemt kopīgas Eiropas shēmas un noteikumus un galu galā veicināt zibmaksājumu risinājumu rašanu un to sadarbspēju veikalos un e-komercijā.

Kāpēc vajadzīga stratēģija?

Visas šīs iniciatīvas liecina par Eiropas maksājumu vides dinamiku. Tomēr pastāv risks par nekonsekvenci un lielāku tirgus sadrumstalotību. Ir vajadzīga arī skaidra "pārvaldības" sistēma, lai atbalstītu ES stratēģiju par neliela apjoma maksājumiem. ES iestādes un jo īpaši Komisija var būt par politisku katalizatoru, bet attiecīgo maksājumu risinājumu izstrādi pilnībā uzticēt privātajam sektoram. Tādēļ ir ļoti svarīgi izstrādāt skaidru redzējumu, kurā izklāstīts sagaidāmais ejamā ceļa virziens un turpmākās darbības iekļautas vienotā, saskaņotā un visaptverošā politikas satvarā. Tāds ir šā paziņojuma mērķis.

II. Redzējums par neliela apjoma maksājumiem Eiropā

Komisijas redzējums par neliela apjoma maksājumiem Eiropas Savienībā ir šāds:

- *iedzīvotājiem un uzņēmumiem Eiropā ir pieejami daudzi un dažādi noderīgi augstas kvalitātes maksājumu risinājumi, kurus atbalsta konkurētspējīgs un novatorisks maksājumu tirgus un kuru pamatā ir droša, efektīva un pieejama infrastruktūra;*
- *ir pieejami konkurētspējīgi iekšzemē izstrādāti Eiropas mēroga maksājumu risinājumi, kas sekmē Eiropas ekonomisko un finansiālo suverenitāti, un*
- *ES sniedz būtisku ieguldījumu ar mērķi uzlabot pārrobežu maksājumus, ieskaitot naudas pārvedumus, ar trešo valstu jurisdikcijām un tādējādi atbalsta euro starptautisko nozīmi un ES "atvērto stratēģisko autonomiju".*

Komisijas mērķis ir izveidot ļoti konkurētspējīgu maksājumu tirgu, kurš sniegtu labumu visām dalībvalstīm neatkarīgi no tajā izmantotās valūtas un kurā visi tirgus dalībnieki konkurē ar taisnīgiem un vienlīdzīgiem noteikumiem, nolūkā piedāvāt inovatīvus un mūsdienīgus maksājumu risinājumus, pilnībā ievērojot ES starptautiskās saistības.

Tā kā maksājumi ir digitālās inovācijas finanšu sektorā priekšplānā, šīs stratēģijas īstenošana palīdzēs Komisijai īstenot plašāku redzējumu par digitālo finansējumu un sasniegt šādus tās mērķus: novērst tirgus sadrumstalotību, veicināt tirgus virzītu inovāciju finanšu sektorā un risināt jaunas problēmas un riskus, kas saistīti ar digitālo finansējumu, un vienlaikus nodrošināt tehnoloģiju neitralitāti. Tāpēc šī stratēģija tiek iesniegta kopā ar digitālā finansējuma stratēģiju un diviem tiesību aktu priekšlikumiem par jaunu ES satvaru digitālās darbības noturības stiprināšanai un par kriptoaktīviem. Tā arī papildina atjaunināto neliela apjoma maksājumu stratēģiju, ar ko ECB/Eurosistēma nāca klajā 2019. gada novembrī[8].

[7] Neliela apjoma eiro maksājumu padome (*ERPB*) ir ECB vadīta augsta līmeņa struktūra, kas apvieno Eiropas maksājumu nozares piedāvājuma un pieprasījuma pusi.

[8] https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2019/html/ecb.sp191126~5230672c11.en.html.

Šī stratēģija ir vērsta uz šādiem **četriem galvenajiem pīlāriem**, kas savstarpēji ir cieši saistīti:

1) vairāk digitālu un Eiropas mēroga zibmaksājumu risinājumu;
2) inovatīvi un konkurētspējīgi neliela apjoma maksājumu tirgi;
3) efektīvas un sadarbspējīgas neliela apjoma maksājumu sistēmas un citas atbalsta infrastruktūras un
4) efektīvi starptautiskie maksājumi, t. sk. naudas pārvedumi.

III. Stratēģisko darbību pīlāri

A. 1. pīlārs. Vairāk digitālu un Eiropas mēroga zibmaksājumu risinājumu

Komisija vēlas panākt, ka Eiropas iedzīvotājiem un uzņēmumiem ir pieejami augstas kvalitātes uzticami maksājumu risinājumi, lai tie varētu veikt visus savus maksājumus. Šiem risinājumiem vajadzētu būt drošiem un rentabliem un ļaut pārrobežu un iekšzemes darījumus veikt ar vienādiem nosacījumiem. Ņemot vērā zibmaksājumu konkurētspējas un inovācijas potenciālu, kas atzīts Komisijas 2018. gada decembra paziņojumā[9], Komisija uzskata, ka šādiem risinājumiem lielā mērā būtu jābalstās uz zibmaksājumu sistēmām.

1. Zibmaksājumi kā jaunā norma

Veicot zibmaksājumu, līdzekļi maksājuma saņēmējam ir pieejami uzreiz. Zibmaksājumi apvienojumā ar mobilo maksājumu pakalpojumu attīstību var sniegt ES maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (MPS) papildu iespēju konkurēt ar to konkurentiem ES un pasaulē. Kā norādīts Komisijas 2018. gada decembra paziņojumā: "*ES mēroga pārrobežu ātro maksājumu risinājums papildinātu pašreizējās karšu shēmas, samazinot ārēju traucējumu risku un padarot ES efektīvāku un arī neatkarīgāku*."

Zibmaksājumiem var būt plašs pielietojums, proti, tos var izmantot ne tikai tradicionāliem kredīta pārvedumiem; tie jo īpaši ir piemēroti pirkumiem klātienē un tiešsaistē, kuros pašlaik dominē maksājumu karšu shēmas.

Komisijas mērķis ir panākt zibmaksājumu pilnīgu ieviešanu ES līdz 2021. gada beigām. Tas būs īstenojams, ja tiks panākts ievērojams progress trīs līmeņos: noteikumi, galalietotāju risinājumi un infrastruktūras. Šajās visās trīs jomās jau ir panākts ievērojams progress, taču vēl pastāv dažas problēmas, kas ir jāatrisina.

Vienoti noteikumi

Noteikti ir jāparedz vienoti maksājumu darījumu veikšanas noteikumi, ar kuriem nosaka, piemēram, maksājumu pakalpojumu sniedzēju savstarpējās tiesības un pienākumus. Eiropas Maksājumu padome 2017. gadā izstrādāja "shēmu" zibmaksājumu veikšanai euro valūtā ("*SCT Inst.* shēma"); tā jau iepriekš bija izstrādājusi līdzīgu shēmu *SEPA* tiešā debeta maksājumiem un kredīta pārvedumiem. Shēma nodrošina, ka līdzekļi mazāk nekā pēc desmit sekundēm ir pieejami maksājuma saņēmēja kontā.

[9] Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

Diemžēl 2020. gada augustā, proti, teju trīs gadus pēc *SCT Inst.* shēmas ieviešanas, tai bija pievienojušies tikai 62,4 % no visiem Eiropas Savienības maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas piedāvā *SEPA* kredīta pārvedumus[10]. Attiecībā uz maksājumu kontiem Eiropas Maksājumu padome lēš, ka ir 12 tādas ES dalībvalstis (kuras visas ietilpst eurozonā), kurās vairāk nekā puse maksājumu kontu ir sasniedzami *SCT Inst.* vajadzībām.

Kā *SCT Inst.* shēmas īpašniece Eiropas Maksājumu padome ir centusies stimulēt shēmas izmantošanu. Piemēram, 2020. gada 1. jūlijā tā *SEPA* ātrā kredīta pārveduma darījuma maksimālo summu no esošajiem 15 000 EUR palielināja līdz 100 000 EUR. Tomēr šobrīd pievienošanās shēmai ir brīvprātīga, kā rezultātā nav sasniegta pietiekami savlaicīga un plaša līdzdalība. Dažas eurozonas dalībvalstis ievērojami atpaliek. Tāpēc Komisija uzskata, ka, visticamāk, būs jāveic pasākumi nolūkā paātrināt pievienošanos *SCT Inst.* shēmai.

SEPA regulā ir noteikts, ka maksājumu shēmas dalībnieki pārstāv "*MPS vairākumu lielākajā daļā dalībvalstu un Savienībā veido MPS vairākumu, ņemot vērā tikai tos MPS, kuri sniedz attiecīgi kredīta pārvedumu vai tiešā debeta maksājumu pakalpojumus*"[11]. Kopā ar Beļģijas Nacionālo banku (kas ir *SCT Inst.* shēmu uzraugošā valsts kompetentā iestāde saskaņā ar *SEPA* regulu), Komisija izvērtē, kādas juridiskās sekas būs tad, ja, kā paredzams, līdz 2020. gada 21. novembrim (t. i., līdz pagaidu atbrīvojuma perioda beigām) netiks pilnībā izpildītas minētās pievienošanās prasības.

Galvenā darbība

2020. gada novembrī, kad beidzas *SEPA* regulā noteiktais periods pagaidu atbrīvojumam no *SEPA* ātro kredīta pārvedumu (*SCT Inst.*) shēmas pievienošanās prasību izpildes, Komisija apzinās to maksājumu pakalpojumu sniedzēju un kontu skaitu, kas var nosūtīt un saņemt *SEPA* ātros kredīta pārvedumus. Komisija novērtēs, vai šis skaits ir apmierinošs un, pamatojoties uz to, izlems, vai būtu lietderīgi ierosināt tiesību aktu, saskaņā ar kuru maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu pienākums līdz 2021. gada beigām pievienoties *SCT Inst.* shēmai. Ja par šādu priekšlikumu tiktu nolemts, tajā tiktu izklāstīti kritēriji, uz kuru pamata noteiktu tos maksājumu pakalpojumu sniedzējus, kam būtu pienākums piedalīties shēmā.

Risinājumi galalietotājiem

Galalietotāju līmenī Komisija sagaida, ka maksājumu risinājumi būs sadarbspējīgi, pieejami, radīs pievienoto vērtību un apmierinās plaša lietotāju loka, t. sk. dažāda lieluma uzņēmumu, vajadzības, neizslēdzot patērētāju kategorijas, piemēram, vecāka gadagājuma cilvēkus vai personas ar invaliditāti.

Komisija pilnībā atbalsta Neliela apjoma eiro maksājumu padomes (*ERPB*) nozīmīgo darbu saistībā ar sadarbspējas nodrošināšanu zibmaksājumu risinājumiem attiecībā uz

[10] https://www.europeanpaymentscouncil.eu/what-we-do/sepa-instant-credit-transfer. Attiecībā tikai uz eurozonu līdzdalības līmenis ir 65,9 %. Attiecībā uz visu ES līdzdalības līmenis *SCT Inst.* shēmā ir 56,1 %.
[11] Regulas (ES) Nr. 260/2012 4. panta 4. punkts.

maksājumiem veikalos un e-komercijā un ir iesaistīta šajā darbā[12]. Turklāt dažādas iniciatīvas, kas Eiropas Maksājumu padomes aizbildnībā jau ir vai vēl tiek īstenotas, var radīt pievienoto vērtību *SEPA* ātro kredīta pārvedumu (*SCT Inst.*) shēmai, uzlabot zibmaksājumu risinājumu izmantojamību un tādējādi atbalstīt zibmaksājumu ieviešanu[13].

Šim darbam vajadzētu būt iekļaujošam, iesaistot visu kategoriju MPS, arī maksājumu iniciēšanas pakalpojuma (MIP) un konta informācijas pakalpojuma (KIP) sniedzējus un citus attiecīgos dalībniekus, kuri arī var nebūt maksājumu pakalpojumu sniedzēji, piemēram, galalietotāju saskarņu piedāvātājus un lietotāju pārstāvjus.

Komisija sagaida, ka tirgus dalībnieki kopumā piedalīsies Neliela apjoma eiro maksājumu padomes un Eiropas Maksājumu padomes izstrādātajās shēmās un ievēros to ieteikumus. Līdz šim maksājumu pakalpojumu sniedzēji nav izmantojuši dažas no nesen izstrādātajām shēmām, piemēram, "SEPA proxy-look-up", kuru Eiropas Maksājumu padome ieviesa 2019. gadā un atjaunināja 2020. gada jūnijā. Šī shēma ļauj lietotājiem izmantot savu mobilo ierīci, lai pārskaitītu naudu no sava maksājumu konta uz citas fiziskas personas kontu ES, un šajā nolūkā nav nepieciešams manuāli norādīt maksājumu informāciju, piemēram, starptautisko bankas konta numuru (*IBAN*)[14].

Arvien vairāk maksājumu risinājumu galalietotājiem piedāvā tādus maksājumus mijiedarbības punktā[15] (*POI*), kas balstās, piemēram, uz kvadrātkodiem (jeb *QR*[16] kodiem), *Bluetooth* (*BLE*) vai tuvā lauka sakaru (*NFC*) tehnoloģijām. Tomēr kvadrātkodi nav standartizēti ES līmenī, un tas ierobežo to pieņemšanu, it īpaši pārrobežu darījumos. Turklāt daži mobilo ierīču piedāvātāji ierobežo maksājumu pakalpojumu sniedzēju piekļuvi tuvā lauka sakaru tehnoloģijai mobilajos tālruņos. Tas ierobežo zibmaksājuma risinājumu sniedzēju iespējas piedāvāt komersantiem un patērētājiem ērtus un cenas ziņā pieņemamus risinājumus, kuros kā alternatīvu kartēm izmanto vienotu kvadrātkodu, vai arī piedāvāt tādus mobilos maksājumus, kuru veikšanai var izmantot tuvā lauka sakarus[17].

Komisija uzskata, ka, izstrādājot vienotu, atvērtu un drošu Eiropas standartu kvadrātkodiem, tiktu veicināta zibmaksājumu izmantošana un sadarbspēja. Tādēļ tā atzinīgi vērtē Neliela apjoma eiro maksājumu padomes darba grupas darbu, kas saistīts ar "Satvaru zibmaksājumiem mijiedarbības punktā" un tiek veikts sadarbībā ar Eiropas Maksājumu padomes Daudzpusējo ieinteresēto personu grupu "Mobilo sakaru iniciēti *SEPA* kredīta pārvedumi", un tās darbu saistībā ar vienotu standartu komersantu un patērētāju iesniegtiem kvadrātkodiem[18].

[12] Mobilo sakaru iniciēti risinājumi galalietotājiem un zibmaksājuma risinājumi mijiedarbības punktā.
[13] Piemēram, "SEPA Proxy look-up" un "Request-to-Pay" shēmu izstrāde, kā arī tādas funkcijas kā "e-rēķinu sagatavošana" un "e-kvītis".
[14] https://www.europeanpaymentscouncil.eu/what-we-do/other-schemes/sepa-proxy-lookup-scheme.
[15] Aptver gan fizisku tirdzniecības vietu, gan e-komerciju.
[16] *Quick Response*.
[17] Skatīt nodaļas par 3. pīlāru 3. iedaļu.
[18] https://www.europeanpaymentscouncil.eu/what-we-do/other-sepa-payments/sepa-goes-mobile/ad-hoc-multi-stakeholder-group-mobile-initiated.

Galvenā darbība

Komisija izvērtēs, vai būtu lietderīgi pieprasīt attiecīgajām ieinteresētajām personām izmantot visas *SEPA* ātro kredīta pārvedumu (*SCT Inst.*) papildu funkcijas vai to apakškopu, kas varētu ietvert arī jebkādus nākotnē ieviestus kvadrātkodu standartus.

Sadarbspējīgas infrastruktūras

Eiropā jau ir pārrobežu infrastruktūras zibmaksājumu tīrvērtei un norēķiniem, taču vēl nav panākta pilnīga šo tīrvērtes un norēķinu mehānismu sadarbspēja. Tā kā tas rada nepārprotamus šķēršļus zibmaksājumu ieviešanai Eiropas Savienībā, ECB 2020. gada 24. jūlijā paziņoja par pasākumiem, kuru mērķis ir risināt šīs problēmas[19]. Valda stingra pārliecība, ka tīrvērtes un norēķinu mehānisms un maksājumu pakalpojumu sniedzēji, ņemot vērā to juridisko pienākumu saistībā ar zibmaksājumu piedāvāšanu būt sasniedzamiem visā ES, nodrošinās, ka šie pasākumi tiek īstenoti savlaicīgi, proti, līdz 2021. gada beigām.

2. Patērētāju uzticēšanās zibmaksājumiem vairošana

Līdzekļi maksājuma saņēmēja kontā ir pieejami gandrīz reāllaikā, turklāt tie nav atsaucami, un tas var radīt sekas patērētājiem, piemēram, kļūdainu maksājumu darījumu, krāpšanas[20] u. c. gadījumos. Zibmaksājumi var radīt arī problēmas saistībā ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma finansēšanu, kiberuzbrukumiem, kā arī riskus finanšu iestāžu darbībai un likviditātei. Ja šie riski netiek pienācīgi identificēti un novērsti, tie var mazināt patērētāju un tirgotāju uzticēšanos zibmaksājumiem, un tādējādi, iespējams, kavēt to kā jaunās normas pilnīgu ieviešanu. Komisija atgādina, ka, sniedzot zibmaksājumu pakalpojumus, maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir jānodrošina piemēroti reāllaika instrumenti krāpšanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas/teroristu finansēšanas novēršanai, pilnībā ievērojot spēkā esošos tiesību aktus.

Lai zibmaksājumu pakalpojumi būtu pievilcīgāki patērētājiem, tiem būtu jāpiedāvā funkcijas, kas tos nostāda līdzvērtīgā situācijā ar citiem maksājumu instrumentiem (piemēram, kartēm), kuri piedāvā maksājumu atmaksu, t. i., pircējam dažos (piemēram, kļūdas) gadījumos atmaksā pirkuma apmaksai izmantotos kredītkartes līdzekļus.

Lai zibmaksājumi kļūtu par jauno normu, Komisija uzskata, ka būtu lietderīgi noteikt vienādu pakalpojuma maksu gan par regulāriem, gan ātriem kredīta pārvedumiem. Pretējā gadījumā zibmaksājumi aizvien būs regulāriem kredīta pārvedumiem līdztekus pastāvošs nišas produkts. No otras puses, ir skaidrs, ka pakalpojumu sniedzējam var rasties papildu izmaksas par dažu funkciju un papildinājumu, piemēram, maksājumu atmaksas, piedāvāšanu saistībā ar zibmaksājumiem.

[19] Skatīt šā paziņojuma nodaļas par 3. pīlāru 1. iedaļu.

[20] Piemēram, krāpnieciskās darbības, kuras saistītas ar tā sauktajiem "apstiprinātajiem *push* maksājumiem" un kuru rezultātā 2019. gadā Apvienotajā Karalistē vien tika nodarīti zaudējumi 456 miljonu GBP (504 miljonu EUR) apmērā.

Galvenās darbības

Saistībā ar Maksājumu pakalpojumu direktīvas (MPD2[21]) pārskatīšanu[22] Komisija izvērtēs, cik lielā mērā ES spēkā esošie patērētāju aizsardzības pasākumi (piemēram, tiesības uz kompensāciju) patērētājiem, kuri veic zibmaksājumus, var nodrošināt tādu augstu aizsardzības līmeni, ko nodrošina citi maksājumu instrumenti. Komisija novērtēs no patērētājiem iekasētās pakalpojuma maksas par zibmaksājumiem ietekmi un attiecīgā gadījumā pieprasīs, lai šī maksa nepārsniegtu par regulāriem kredīta pārvedumiem iekasēto pakalpojuma maksu.

Komisija attiecīgā gadījumā kopā ar Eiropas Centrālo banku un/vai Eiropas Banku iestādi (EBI) pārbaudīs, vai būtu jāveic īpaši pasākumi ar mērķi uzlabot maksājumu sistēmu krīzes pārvaldības efektivitāti un nodrošināt atbilstīgus tāda finanšu iestāžu likviditātes riska mazināšanas pasākumus, ko rada ar zibmaksājumiem saistīta strauja netraucēta līdzekļu aizplūšana, it īpaši ārpus parastā darba laika. Tas pārsniegtu centrālajām bankām noteiktās uzraudzības prasības, mehānismus saskaņā ar Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvu[23] vai Vienotā noregulējuma mehānisma regulu (*SRMR*) vai maksājumu sistēmu noteikumus.

Komisija arī izvērtēs, vai vajadzētu veikt papildu pasākumus ar mērķi novērst citus specifiskus riskus, piemēram, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, teroristu finansēšanu un saistītus predikatīvus nodarījumus.

3. Eiropas mēroga maksājumu risinājumi, kas darbojas pāri robežām

Eiropas mēroga maksājumu risinājumu veiksmīgas ieviešanas nodrošināšanai varētu nepietikt ar to, ka tiek īstenotas šīs nodaļas 1. un 2. iedaļā norādītās galvenās darbības, kuru mērķis ir veicināt zibmaksājumus. Iespējams, būs jāveic papildu darbības, lai Eiropas dalībnieki varētu sevi pierādīt tirgū, kuru jau aizņēmuši vispāratzīti vēsturiskie konkurenti.

Jauniem dalībniekiem, kas vēlas piedāvāt Eiropas mēroga risinājumus, var būt vairāki nopietni izaicinājumi:

- panākt, ka komersanti un patērētāji tos pieņem;
- panākt, ka lietotāji atzīst jaunus zīmolus;
- izstrādāt konkurētspējīgu un inovatīvu darījumdarbības modeli, kurā ņemtas vērā atšķirīgas valstīs sastopamās maksājumu tradīcijas un ieradumi;
- dārgu infrastruktūru finansēšana un
- ierobežojumi attiecībā uz piekļuvi noteiktām tehniskām infrastruktūrām vai funkcijām utt.

Turklāt ir jānodrošina, ka attiecībā uz pārvaldības un finansēšanas modeļiem tiek stingri ievēroti konkurences noteikumi.

[21] Direktīva (ES) 2015/2366.
[22] Skatīt nodaļas par 2. pīlāru 1. iedaļu.
[23] Direktīva 2014/59/ES.

Komisija pilnībā apzinās šos izaicinājumus. Ņemot vērā maksājumu stratēģisko nozīmi, Komisijai arī turpmāk būs aktīva politiska loma tādu konkurētspējīgu Eiropas mēroga maksājumu risinājumu izstrādē, kas lielā mērā balstās uz zibmaksājumiem, un iepriekš minēto izaicinājumu pārvarēšanā, pilnībā ievērojot ES konkurences noteikumus.

Galvenās darbības

Līdz 2023. gada beigām Komisija:

- **izpētīs iespēju atbilstīgiem Eiropas mēroga maksājumu risinājumiem izstrādāt "etiķeti" ar pievienotu redzamu logotipu;**
- **izpētīs veidus, kā atvieglot Eiropas specifikāciju ieviešanu kartēm piesaistītiem bezkontakta maksājumiem (*CPACE*)[24], piemēram, ar tādu finansēšanas programmu starpniecību kā *InvestEU* un ar nosacījumu, ka ir izpildīti attiecīgie atbilstības kritēriji;**
- **atbalstīs ES komersantu maksājumu pieņemšanas ierīču modernizāciju un vienkāršošanu, piemēram, ieviešot kases aparātiem e-kvīšu izsniegšanas funkciju. Šis atbalsts varētu ietvert norādījumus un mazumtirgotāju, jo īpaši MVU, izpratnes par modernizācijas un digitalizācijas veidiem[25], t. sk. ar digitālās inovācijas centru starpniecību, veicināšanu[26]. Tiks pētītas arī finansējuma un apmācības iespējas.**

Turklāt Komisija vajadzības gadījumā arī turpmāk sniegs norādījumus, lai nodrošinātu, ka zibmaksājumu risinājumi un ar tiem saistītie darījumdarbības modeļi atbilst ES konkurences noteikumiem.

4. Vienotās euro maksājumu telpas (*SEPA*) potenciāla pilnīga izmantošana

Vienotā euro maksājumu telpa (*SEPA*) tika izveidota, lai visus pārrobežu elektroniskos maksājumus euro valūtā varētu veikt tikpat viegli, cik iekšzemes maksājumus, un šajā nolūkā tika saskaņots veids, kādā visā Eiropā tiek veikti bezskaidras naudas euro maksājumi.

Tagad, sešus gadus pēc *SEPA* kredīta pārvedumu (*SCT*) un *SEPA* tiešā debeta maksājumu termiņa beigām dalībvalstīs, kuras ir eurozonas valstis, un četrus gadus pēc termiņa beigām dalībvalstīm, kas nav eurozonas valstis, daudzi iedzīvotāji joprojām saskaras ar pārrobežu *SEPA* tiešā debeta darījumu atteikumiem ("*IBAN* diskriminācija"), un tas nav pieņemami. Tas nozīmē, ka viņi nevar izmantot citas valsts *IBAN*, lai veiktu maksājumu. Maksājumu saņēmēji joprojām bieži nevēlas vai tehnisku iemeslu dēļ nevar pieņemt pārrobežu *SEPA* tiešā debeta maksājumus. Komisijas uzmanība bieži tikusi vērsta uz gadījumiem, kad nodokļu un citas valsts pārvaldes iestādes atsakās veikt maksājumu uz ārvalstu kontu vai

[24] *CPACE* izstrādes pamatojums ir dažu Eiropas karšu shēmu grūtības piekļūt starptautisko karšu shēmu izstrādātajam bezkontakta kodolam — skatīt nodaļas par 3. pīlāru 3. iedaļu.
[25] Piemēram, iedvesmojoties no iniciatīvām, kas iekļautas rokasgrāmatā maziem mazumtirgotājiem https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d606c517-4445-11e8-a9f4-01aa75ed71a1/language-en.
[26] https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-innovation-hubs.

saņemt maksājumus no šāda konta. Šie *IBAN* diskriminācijas gadījumi ir *SEPA* regulas pārkāpums, kā to apstiprina iedibinātā judikatūra[27].

Lai gan tiesību aktos ir noteikts, ka attiecīgajām kompetentajām iestādēm ir pienākums uzraudzīt, vai maksājumu pakalpojumu sniedzēji ievēro *SEPA* regulu, un ka pārkāpuma gadījumā tām ir jārīkojas, tās, kā liecina daudzās Komisijas dienestus sasniegušās sūdzības, šādu *SEPA* noteikumu pārkāpumu gadījumā ne vienmēr rīkojas pienācīgi un sistemātiski.

Galvenā darbība

Komisija atgādina valstu kompetentajām iestādēm par pienākumiem, kas tām uzlikti ar *SEPA* regulu un attiecas uz regulas izpildi. Komisija sagaida, ka tās ātri izmeklēs un novērsīs visus regulas pārkāpumus, proti, nekavējoties izbeigs nelikumīgas darbības un piemēros atbilstīgas sankcijas. Tā cieši uzraudzīs noteikumu neizpildes gadījumus un uzsāks visas nepieciešamās pārkāpuma procedūras.

5. Lietotāju autentificēšana, izmantojot elektroniskās identitātes (eID) potenciālu

Tā kā finanšu pakalpojumi no tradicionāliem tiešas saskares darījumiem pakāpeniski pārkārtojas uz digitālā vidē veiktiem darījumiem, digitālās identitātes risinājumi, kurus var droši izmantot attālinātai lietotāju autentificēšanai, kļūst arvien svarīgāki. MPD2 ir stimulējusi inovāciju šajā jomā, proti, ar to attiecībā uz piekļuvi maksājumu kontiem un digitālo maksājumu iniciēšanu tika ieviesta droša lietotāju autentificēšana (DLA) ar stingrām drošības prasībām. Dažās ES dalībvalstīs ir izstrādātas tādas elektroniskās identifikācijas shēmas klientu autentificēšanai, kuras pamatojas uz valsts elektroniskajām identifikācijas (eID) shēmām un nodrošina visaugstāko apliecinājuma līmeni.

Tomēr Eiropas Savienībā valstu līmenī ir daudz un dažādi autentifikācijas risinājumi ar ierobežotu pārrobežu sadarbspēju. Šī iemesla dēļ var tikt kavēta turpmāka inovācija un jaunu maksājumu pakalpojumu attīstība.

ES 2014. gadā ar *eIDAS* regulu[28] tika ieviesta pirmā pārrobežu sistēma attiecībā uz uzticamu digitālo identitāti un uzticamības pakalpojumiem. Regulas mērķis ir atvieglot visu ES pilsoņu piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem visā ES, izmantojot viņu izcelsmes valstī izsniegtu eID. Tomēr saistībā ar *eIDAS* piemērošanu gūtā pieredze atklāj vairākus strukturālus trūkumus, kas ierobežo tās spēju efektīvi atbalstīt visaptverošu digitālās identifikācijas sistēmu. Komisija 2020. gada februāra paziņojumā "Eiropas digitālās nākotnes veidošana" apņēmās pārskatīt *eIDAS* regulu nolūkā uzlabot tās efektivitāti, paplašināt tās piemērošanu privātajā sektorā un veicināt uzticamu digitālo identitāti visiem eiropiešiem. Mērķis ir nodrošināt nākotnes prasībām atbilstošu tiesisko regulējumu, lai atbalstītu tādu ES mēroga vienkāršu, uzticamu un drošu sistēmu identitātes pārvaldībai digitālajā telpā, kas ietver identifikāciju, autentifikāciju un atribūtu, piekļuves datu un apliecinājumu sniegšanu un kam būs nozīmīga loma arī maksājumu jomā.

[27] Tiesas 2019. gada 5. septembra spriedums *Verein für Konsumenteninformation / Deutsche Bahn*, (C-28/18, EU:C:2019:673).

[28] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK.

Komisija ir apņēmusies izmantot potenciālu, ko piedāvā digitālās identitātes risinājumu straujā attīstība finanšu nozarē. Kā izklāstīts digitālā finansējuma stratēģijā, Komisija līdz 2024. gadam ieviesīs stabilu tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru varēs izmantot sadarbspējīgus digitālās identitātes risinājumus, kas ļaus jauniem lietotājiem ātri un viegli piekļūt finanšu pakalpojumiem. Tādējādi šāds tiesiskais regulējums atvieglos minēto risinājumu ieviešanu maksājumos ar mērķi uzlabot sadarbspēju, efektivitāti, vienkāršot (jo īpaši pārrobežu) lietošanu un uzlabot drošību un aizsardzību, it īpaši nolūkā mazināt krāpšanas gadījumus un citus noziegumus.

Galvenā darbība

Lai veicinātu pārrobežu un iekšzemes sadarbspēju, Komisija ciešā sadarbībā ar EBI pētīs iespējas veicināt elektroniskās identitātes (eID) izmantošanu un tādus risinājumus, kuru pamatā ir uzticamības pakalpojumi, un tādējādi atbalstīs *eIDAS* turpmāku uzlabošanu ar mērķi atbalstīt MPD2 noteikto drošas lietotāju autentificēšanas prasību izpildi attiecībā uz pieteikšanos kontā un maksājumu darījumu iniciēšanu.

6. Digitālo maksājumu pieņemšanas sekmēšana

Covid-19 pandēmija ir parādījusi, cik svarīgi ir, lai komersanti plaši pieņemtu digitālos maksājumus. Tomēr saistībā ar digitālo maksājumu pieņemšanu Eiropas Savienībā vērojamas ievērojamas atšķirības. Joprojām daudzas struktūras (komersanti, valsts pārvaldes iestādes, slimnīcas, sabiedriskais transports) nepieņem digitālos maksājumus.

Vienotās digitālās vārtejas regula radīs ievērojamus uzlabojumus. Tā atvieglos tiešsaistes piekļuvi informācijai, administratīvajām procedūrām un palīdzības pakalpojumiem, kas iedzīvotājiem un uzņēmumiem vajadzīgi, lai uzsāktu darbību citā ES valstī. 2023. gada beigās pilsoņi un uzņēmumi, kas pārvietojas pāri ES robežām, bez jebkādu papīra formāta dokumentu aizpildīšanas jau varēs īstenot vairākas procedūras visās ES dalībvalstīs, piemēram, reģistrēt automašīnu vai pieprasīt pensijas pabalstus[29].

Komisija jo īpaši sagaida, ka dalībvalstis:

- noskaidros un novērsīs nevēlēšanās pieņemt digitālos maksājumus iemeslus un mudinās komersantus pieņemt digitālos maksājumus, tai skaitā bezkontakta maksājumus;
- digitalizēs vēl citus valdības maksājumus, proti tādus, uz kuriem neattiecas Regula (ES) 2018/1724, un
- valsts pārvaldes iestādes, slimnīcas u. c. aprīkos ar digitālo maksājumu veikšanas termināļiem.

Galvenā darbība

Komisija 2022. gadā veiks pētījumu par digitālo maksājumu pieņemšanas līmeni ES, arī MVU un valsts pārvaldes iestādēs, un, ja šis līmenis būs zems, noskaidros, kādi tam varētu būt iemesli. Vajadzības gadījumā tā var ierosināt likumdošanas pasākumus.

[29] Regula (ES) 2018/1724, ar ko izveido vienotu digitālo vārteju, lai sniegtu piekļuvi informācijai, procedūrām un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem.

7. Centrālo banku naudas pieejamības saglabāšana

Skaidras naudas pieejamība un pieņemšana

Skaidra nauda ir maksāšanas līdzeklis, ar kuru bez jebkādas tehniskas infrastruktūras starpniecības var ātri norēķināties tiešas saskares darījumos. Tā joprojām ir vienīgā naudas forma, kas var būt tiešā cilvēku turējumā. Tāpēc tai arī turpmāk būtu jānodrošina tās plaša pieejamība un pieņemšana.

Eurozonā vienīgais likumīgais maksāšanas līdzeklis saskaņā ar LESD 128. pantu un Padomes Regulu (EK) Nr. 974/98 (1998. gada 3. maijs) par euro ieviešanu ir euro banknotes un monētas. Komisijas 2010. gada ieteikumā ir paskaidrots, ka gadījumos, kad pastāv maksāšanas pienākums, euro banknošu un monētu likumīgā maksāšanas līdzekļa statuss ietver šādus aspektus:

a) kreditoram tās obligāti ir jāpieņem

b) par pilnu nominālvērtību un,

c) ar tām var izpildīt maksāšanas pienākumu.

Ieteikumā arī norādīts, ka būtu jānosaka, ka euro banknotes un monētas jāpieņem par maksāšanas līdzekli mazumtirdzniecības darījumos un ka atteikties to darīt var tikai uz "labticības principa" pamata (piemēram, mazumtirgotājam nav sīknaudas izdošanai).

Eiropā gadu no gada arvien biežāk tiek izmantoti bezskaidras naudas līdzekļi[30]. Tomēr skaidra nauda joprojām ir galvenais maksāšanas līdzeklis eurozonā, kur tā joprojām tiek izmantota 78 % no visiem darījumiem[31].

Statistika par skaidras naudas izmantošanu atklāj atšķirīgas situācijas. Dažās eurozonas valstīs (Austrijā, Vācijā, Īrijā, Slovākijā un Slovēnijā) priekšroka izteikti tiek dota skaidrai naudai. Situācija Igaunijā un Nīderlandē ir pavisam pretēja, proti, skaidrā nauda tiek izmantota mazāk nekā pusē tirdzniecības vietās veikto maksājumu darījumu. Ārpus eurozonas skaidras naudas izmantošana ievērojami ir samazinājusies Zviedrijā[32]. Visās ES valstīs ar Covid-19 pandēmiju saistīto ierobežojumu laikā skaidras naudas darījumu skaits samazinājās, taču dažās valstīs ievērojami ir palielinājušās skaidras naudas summas, kas tiek turētas piesardzības nolūkos[33].

[30] 2018. gadā eurozonā kopējais bezskaidras naudas maksājumu skaits, aptverot visu veidu maksājumu pakalpojumus, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 7,9 %.
[31] https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op201.en.pdf.
[32] Saskaņā ar Zviedrijas centrālās bankas *Riksbank* rīcībā esošajiem datiem to personu īpatsvars, kuras par savu pēdējo pirkumu norēķinājušas skaidrā naudā, ir samazinājies no 39 % 2010. gadā līdz 13 % 2018. gadā.
[33] "Central Banks and payments in the digital era", Starptautisko norēķinu banka (*BIS*), 2020. gada jūnijs https://www.bis.org/publ/arpdf/ar2020e3.pdf.

Realitāte ir tāda, ka skaidras naudas pieejamība pēdējos gados ir samazinājusies[34]. Covid-19 krīzes laikā palielinājās skaidras naudas nepieņemšanas gadījumu skaits, kam par iemeslu bija sabiedrības bažas par vīrusa pārnesi, rīkojoties ar skaidru naudu[35], un pārvietošanās ierobežojumu rezultātā pieaugošā vajadzība īstenot attālinātus darījumus, kas veicināja pāreju uz digitālajiem maksājumiem.

Lai gan Komisija atbalsta digitālo maksājumu attīstību, kas patērētājiem piedāvās vairāk iespēju, tā arī turpinās aizsargāt euro skaidras naudas likumīgā maksāšanas līdzekļa statusu. Tai ir zināmas patērētāju apvienības bažas par reālu risku, ka tie, kuriem nav piekļuves digitālajiem pakalpojumiem, var justies vēl atstumtāki, ja vēl vairāk pakalpojumu tiks digitalizēti, un piekrīt šādām bažām[36]. ES joprojām aptuveni 30 miljoniem pieaugušo nav sava bankas konta[37].

Lai saglabātu piekļuvi skaidrai naudai un tās likumīgā maksāšanas līdzekļa statusu, kā arī skaidras naudas pieņemšanu, Komisija:

- atgādina, ka gadījumos, kad pastāv maksāšanas pienākums, kreditoram ir pienākums pieņemt euro banknotes un monētas, kas ir likumīgs maksāšanas līdzeklis, par pilnu nominālvērtību, un ar tām var izpildīt maksāšanas pienākumu;
- sagaida, ka dalībvalstis saskaņā ar LESD 128. pantu un Padomes Regulu (EK) Nr. 974/98 (1998. gada 3. maijs) par euro ieviešanu nodrošinās skaidras naudas kā sabiedriska labuma pieņemšanu un pieejamību un vienlaikus atzīs tādu pienācīgi pamatotu un samērīgu ierobežojumu nesamērīgi lielu skaidras naudas summu izmantošanai atsevišķiem maksājumiem iespējamo leģitimitāti, kas var būt nepieciešami, lai cita starpā novērstu risku par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, teroristu finansēšanu un ar to saistītiem predikatīviem nodarījumiem, ieskaitot izvairīšanos no nodokļu maksāšanas[38]. Viens no veidiem, kā dalībvalstis varētu saglabāt piekļuvi skaidrai naudai, varētu būt minimālā skaita noteikšana attiecībā uz to teritorijā izvietotajiem bankomātiem vai līdzvērtīgiem piekļuves līdzekļiem.

Galvenā darbība

Ar ekspertu grupas jautājumos par euro likumīgā maksāšanas līdzekļa statusu (*ELTEG*) starpniecību un kopā ar ECB, valstu centrālajām bankām un valsts kasēm Komisija izvērtēs jaunākās norises saistībā ar skaidras naudas pieņemšanu un pieejamību eurozonā.

[34] Saskaņā ar ECB pētījumu "The use of cash by households in the euro area" (ECB 2017. gada novembra speciālais izdevums Nr. 201) vidēji 5-6 % aptaujāto dalībnieku eurozonā norādīja, ka vajadzības gadījumā ir (ļoti) grūti atrast bankomātu vai banku.

[35] Par vīrusa pārnesi skatīt, piemēram, https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2020/html/ecb.blog200428~328d7ca065.en.html.

[36] Eiropas Patērētāju organizācija (*BEUC*), "Cash versus cashless: consumers need a right to use cash", https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-052_cash_versus_cashless.pdf.

[37] Pasaules Banka, *Global Findex* 2017

[38] Lai iegūtu vairāk informācijas, skatīt Komisijas ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par ierobežojumiem skaidras naudas apritei (COM(2018) 483 final).

Vienlaikus tā cieši sekos līdzi darbam, kas saistīts ar piekļuvi skaidrai naudai un veicams Neliela apjoma eiro maksājumu padomes aizbildnībā. Ņemot vērā šo darbu, kā arī apspriežoties ar ekspertu grupu jautājumos par euro likumīgā maksāšanas līdzekļa statusu, tā 2021. gada beigās var nolemt īstenot attiecīgas darbības ar mērķi aizsargāt skaidras naudas euro pieņemšanu un pieejamību.

Centrālo banku digitālās valūtas un turpmāka inovācija maksājumu jomā

Skaidra nauda tiek izmantota arvien retāk, privātā sektora maksājumu risinājumu nozīme pieaug, un paredzams, ka tiks radīti aktīviem piesaistīti žetoni, tāpēc centrālās bankas ir izpētījušas iespēju emitēt centrālās bankas digitālās valūtas (*CBDC*). *CBDC,* kas izmantojama neliela apjoma maksājumiem, atkarībā no tās uzbūves varētu risināt problēmas saistībā ar specifiskiem izmantošanas gadījumiem mūsu arvien digitalizētākajās ekonomikās un sabiedrībās un tādējādi būt digitāls aizstājējs skaidras naudas un privātu maksājumu risinājumiem un virzītājspēks nepārtrauktai inovācijai maksājumu, attīstības un tirdzniecības jomā. Neliela apjoma maksājumiem izmantojama *CBDC* var arī stiprināt euro starptautisko nozīmi, kā arī veicināt ES "atvērto stratēģisko autonomiju" un finansiālo iekļaušanu. Tā var arī palīdzēt nodrošināt noturīgu, ātru un lētu maksājumu pakalpojumu sniegšanu un vienlaikus ļaut veikt automatizētus maksājumus un maksājumus ar nosacījumiem.

Kā uzsvērts digitālā finansējuma stratēģijā, Komisija atbalsta to centrālo banku (jo īpaši ECB) darbu, kuras apsver iespēju emitēt plašai sabiedrībai (mājsaimniecībām un uzņēmumiem) pieejamu neliela apjoma maksājumiem izmantojamu *CBDC* un vienlaikus aizsargā euro skaidras naudas likumīga maksāšanas līdzekļa statusu. Šis darbs papildina Komisijas ierosināto tiesisko regulējumu attiecībā uz aktīviem piesaistītiem žetoniem, kurus izmanto maksājumiem.

Vēl ir jāstrādā nolūkā novērtēt *CBDC* iespējamo ietekmi uz monetāro politiku, finanšu stabilitāti un konkurenci un izvairīties no nepamatotas atteikšanās no starpniecības. Komisija ciešā sadarbībā ar ECB turpinās darbu ar mērķi veicināt privātā un publiskā sektora sadarbību.

Galvenā darbība

Lai atbalstītu neliela apjoma euro maksājumiem izmantojamas centrālās bankas digitālās valūtas emisiju, Komisija ciešā sadarbībā ar ECB pievērsīsies mērķiem un politikas risinājumiem un nodrošinās augsta līmeņa savstarpēju papildināmību starp privātā sektora izstrādātajiem maksājumu risinājumiem un nepieciešamo valsts iestāžu iejaukšanos.

B. 2. pīlārs. Inovatīvi un konkurētspējīgi neliela apjoma maksājumu tirgi

1. Maksājumu pakalpojumu direktīvas (MPD2) potenciāla pilnīga izmantošana

Pārskatītā Maksājumu pakalpojumu direktīva (MPD2) ir ļāvusi izveidot jaunus uz maksājumu kontu datu koplietošanas ("atvērta banku darbība") balstītus darījumdarbības modeļus, piemēram, maksājumu iniciēšanas pakalpojumus (MIP) un konta informācijas pakalpojumus (KIP). Turklāt šī direktīva paaugstināja maksājumu darījumu vispārējo drošības līmeni, jo ar to tika ieviesta droša lietotāju autentificēšana (DLA). Saistībā ar atvērtu

banku darbību un drošiem maksājumu darījumiem šī direktīva ir kļuvusi par pasaules mēroga etalonu.

MPD2 pieņemšanas rezultātā vairāk nekā 400 nebanku subjektiem – trešām personām pakalpojumu sniedzējiem – tagad ir atļauts sniegt vai nu maksājumu iniciēšanas, vai arī konta informācijas pakalpojumus, un pieaug tādu banku skaits, kuras pašas piedāvā konta informācijas un maksājumu iniciēšanas pakalpojumus. Tomēr lielais atvērtas banku darbības potenciāls joprojām tiek izmantots tikai nelielā apmērā. Pat divus gadus pēc direktīvas stāšanās spēkā nav īstenotas visas tās piedāvātās iespējas. Droša lietotāju autentificēšana – it īpaši e-komercijā – vēl nav pilnībā ieviesta, galvenokārt tāpēc, ka tirgus tam vēl nav vai nav pietiekami sagatavots. Regulatoriem un ieinteresētajām personām joprojām ir grūtības ieviest reglamentētus pakalpojumus, kuri balstās uz trešo personu pakalpojumu sniedzēju piekļuvi maksājumu kontiem un kuru ieviešana ir viens no MPD2 stūrakmeņiem. Lielais skaits dažādo lietojumprogrammu saskarņu (*API*) standartu, kas ir svarīgi efektīvai un drošai piekļuvei maksājumu kontu datiem, kā arī *API* funkcionalitātes dažādie līmeņi ir radījuši problēmas trešām personām pakalpojumu sniedzējiem, jo īpaši tiem, kuri darbojās jau pirms MPD2 pieņemšanas. Šīm trešām personām pakalpojumu sniedzējiem sava darījumdarbība bija integrē un jāpielāgo dažādām tehniskajām specifikācijām un klientu pieredzei, lai piekļūtu maksājumu kontiem.

Ņemot vērā MPD2 prasītās pārejas apmēru un sarežģītību, šīs sākotnējās problēmas bija sagaidāmas. Komisija, Eiropas Banku iestāde (EBI) un valstu kompetentās iestādes ir pielikušas lielas pūles, lai rastu risinājumu šīm problēmām. Ir gūti svarīgi skaidrojumi, kas saņemti vairāk nekā 100 atbildēs, kuras saistībā ar jautājumu un atbilžu sesiju iesniegušas ārējās ieinteresētās personas, EBI pamatnostādnēs[39], EBI atzinumos[40], skaidrojumos, kas sniegti pēc EBI darba grupas par lietojumprogrammu saskarnēm[41] locekļu pieprasījuma, un vairākās sanāksmēs, kurās Komisija ir centusies noskaidrot un veicināt dialogus starp dažādām kopienām[42].

Komisija atkārtoti apstiprina savu stingro pārliecību par atvērtas banku darbības potenciālu un ir apņēmības pilna nodrošināt, ka MPD2 sasniedz labus rezultātus. Komisija arī turpmāk sadarbosies ar EBI nolūkā nodrošināt, ka tiek novērsti nelikumīgi šķēršļi trešām personām pakalpojumu sniedzējiem un veicināt konstruktīvu dialogu starp visām ieinteresētajām personām. Jo īpaši tā atbalstīs ar "*SEPA* lietojumprogrammu saskarnes piekļuves shēmu" saistītā darba pabeigšanu, kas tika uzsākts 2019. gadā Neliela apjoma eiro maksājumu padomes aizbildnībā.

[39] Piemēram, skatīt EBI pamatnostādnes "Guidelines on the exemption from the fall back mechanism under the RTS on SCA and CSC": https://eba.europa.eu/eba-publishes-final-guidelines-on-the-exemption-from-the-fall-back-mechanism-under-the-rts-on-sca-and-csc.

[40] Piemēram, EBI atzinums par šķēršļiem trešām personām pakalpojumu sniedzējiem saskaņā ar Maksājumu pakalpojumu direktīvu: https://eba.europa.eu/eba-publishes-opinion-obstacles-provision-third-party-provider-services-under-payment-services.

[41] Skatīt https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/payment-services-and-electronic-money/eba-working-group-on-apis-under-psd2.

[42] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/190726-joint-statement-psd2_en.pdf.

Saistībā ar MPD2 pilnīgu īstenošanu gūto pieredzi turpmāk izmantos par pamatu Komisijas darbam, kura mērķis ir plašāks satvars atvērtajai finansēšanas darbībai, kā izklāstīts digitālā finansējuma stratēģijā.

Galvenā darbība

2021. gada beigās Komisija sāks visaptverošu pārskatu par MPD2 piemērošanu un ietekmi.

Pamatojoties uz saistībā ar MPD2 gūto pieredzi un kā paziņots digitālā finansējuma stratēģijā, tā plāno līdz 2022. gada vidum iesniegt tiesību akta priekšlikumu par jaunu satvaru "atvērtajai finanšu darbībai".

2. Augsta drošības līmeņa nodrošināšana neliela apjoma maksājumiem Eiropā

MPD2 paredz, ka visiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ikreiz, kad lietotājs iniciē elektronisku maksājumu vai piekļūst savai tiešsaistes bankas saskarnei, ir jāpiemēro droša lietotāju autentificēšana (DLA). Maksājumu pakalpojumu sniedzēji visā ES ir izstrādājuši autentifikācijas risinājumus, kuru pamatā ir divu vai vairāku elementu izmantošana, kas klasificēti kā "zināšanas" (zināšanas, kas piemīt tikai lietotājam), "īpašums" (tikai lietotāja rīcībā esošs īpašums) un "neatņemamas īpašības" (piemēram, lietotāja biometriskie dati).

Raugoties nākotnē, drošai lietotāju autentifikācijai jākļūst par normu attiecībā uz maksājumiem tiešsaistē, piemēram, e-komercijā vai ceļojumu rezervēšanā tiešsaistē. Maksājumu pakalpojumu sniedzēju autentificēšanas risinājumiem, kas atbilst drošai lietotāju autentifikācijai, ir jānodrošina lietotājiem netraucēta un ērta piekļuve saviem maksājumu kontiem tiešsaistē un jāatvieglo maksājumu darījumu noslēgšana. Tiem būtu jābalstās uz visdrošākajiem autentificēšanas faktoriem, pēc iespējas izvairoties no tādu pārraidāmu elementu (piemēram, statisku paroļu) un vecāku tehnoloģiju un saziņas kanālu (piemēram, *SMS* jeb īsziņu) izmantošanas, kas ir viegls uzbrukumu mērķis.

Ar drošu lietotāju autentificēšanu vien maksājumu pakalpojumu lietotāju pilnīgas aizsardzības nodrošināšanai var nepietikt, jo tiek īstenoti arvien jauni krāpšanas veidi. Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem vienmēr vajadzētu būt krāpšanas atklāšanas un novēršanas avangardā. Ir plaši atzīts, ka, pateicoties MPD2, Eiropas Savienība un ES darbojošies uzņēmumus attiecībā uz operacionālo risku, IT drošību un lielu incidentu ziņošanu ir kļuvuši par pasaules līderiem, ko daļēji arī veicinājušas Eiropas Banku iestādes pamatnostādnes[43].

Attiecībā uz maksājumiem ar lielāku krāpšanas risku Komisija novērtēs, vai prasība pārbaudīt, vai sakrīt saņēmēja vārds un *IBAN*, var būt efektīva, lai novērstu krāpšanu, piemēram, "sociālo inženieriju", kas ietver cilvēku manipulēšanu ar mērķi panākt, ka viņi veic noteiktas darbības vai izpauž konfidenciālu informāciju.

[43] https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/payment-services-and-electronic-money/guidelines-on-major-incidents-reporting-under-psd2.

Pikšķerēšanu varēs novērst tikai, ja Eiropas Savienības maksājumu pakalpojumu sniedzēji ieviesīs starptautiski atzītas kontroles, piemēram, uz domēnu balstītu ziņojumu autentifikāciju, ziņošanu un atbilstību (*DMARC*)[44].

Lai saglabātu lietotāju uzticēšanos maksājumu sistēmām un elektroniskajiem maksājumiem kopumā, MPS tie ir jāaizsargā pret krāpšanu maksājumu jomā, bet tikpat svarīgi ir, ka tas dara visu iespējamo, lai aizsargātu sevi pret kiberuzbrukumiem, kā arī pret jebkādiem citiem cilvēku un dabas radītiem riskiem.

Vienlīdz svarīgi ir nodrošināt, ka MPS izvēlētās autentifikācijas metodes, kuru pamatā ir vienīgi modernās tehnoloģiskās ierīces, nerada patērētāju kategoriju, piemēram, vecāka gadagājuma cilvēku, izslēgšanu.

Galvenās darbības

Komisija ciešā sadarbībā ar Eiropas Banku iestādi rūpīgi uzraudzīs prasību par drošu lietotāju autentificēšanu īstenošanu.

Pārskatot MPD2, tā novērtēs DLA ietekmi uz tādas krāpšanas līmeni ES, kas saistīta ar maksājumiem, un izvērtēs, vai būtu jāapsver papildu pasākumi ar mērķi novērst jaunus krāpšanas veidus, jo īpaši attiecībā uz zibmaksājumiem.

Līdztekus digitālā finansējuma stratēģijai Komisija ierosina arī regulu par finanšu nozaru darbības digitālo noturību visā Savienībā, kuras mērķis ir uzlabot dažādu finanšu iestāžu, kā arī maksājumu pakalpojumu sniedzēju IKT riska pārvaldību. Šī iniciatīva ir saskanīga ar Eiropas kritisko infrastruktūru (EKI) direktīvu[45].

Komisija cieši sadarbosies ar EBI, lai īstenotu atziņas, kas gūtas saistībā ar EBI pamatnostādņu par IKT un drošības riska pārvaldību īstenošanu, kuras ir piemērojamas kopš 2020. gada jūnija.

3. Patērētāju tiesību aizsardzības sekmēšana

Neliela apjoma maksājumu *acquis* mērķis ir ES maksājumu pakalpojumu lietotājiem maksājumu veikšanas brīdī nodrošināt aizsardzību un pārredzamību. Tomēr maksājumu tirgus turpina strauji attīstīties, un nākotnē patērētāju aizsardzības nolūkā, iespējams, būs vajadzīgi vēl citi aizsardzības pasākumi.

Komisija uzskata, ka papildus šajā paziņojumā paziņotajām iniciatīvām, kas uzlabos patērētāju aizsardzību maksājumu jomā, ir jāturpina pārdomas par maksājumu pārredzamību un aizvien lielāku popularitāti iegūstošo maksājumu veidu, piemēram, bezkontakta maksājumu, iezīmēm, jo digitālie maksājumi tiek izmantoti arvien plašāk.

[44] Skatīt https://dmarc.org/. Ar *DMARC* palīdzību e-pasta vēstules sūtītājs un saņēmējs varēs vieglāk noteikt, vai attiecīgo ziņojumu likumīgi sūtījis norādītais sūtītājs, un kā rīkoties tas, ja tas tā nav.

[45] Tā šobrīd tiek pārskatīta nolūkā uzlabot kritisko infrastruktūru aizsardzību un noturību pret draudiem, kas nav saistīti ar kiberdrošību.

Bezkontakta maksājumi

Pēc Covid-19 krīzes sākuma, ievērojot Eiropas Banku iestādes ieteikumu[46], bankas un maksājumu pakalpojumu sniedzēji lielākajā daļā ES valstu bezkontakta maksājumu maksimālo vērtību palielināja līdz 50 EUR atbilstīgi MPD2 regulatīvajiem tehniskajiem standartiem[47]. Tā rezultātā ievērojami palielinājās bezkontakta maksājumu skaits.

Lietotāji galvenokārt veselības apsvērumu dēļ arvien vairāk izmantoja bezkontakta maksājumus un, iespējams, ka nākotnē viņi šo ieradumu saglabās. Tas būtu pozitīvs pavērsiens. Tomēr Komisija vismaz šajā posmā neuzskata, ka būtu lietderīgi palielināt tiesību aktos noteiktās maksimālās bezkontakta maksājumu summas (par katru darījumu un kopējo summu), kam nepiemēro drošu lietotāju autentificēšanu. Ja netiek piemērota droša lietotāju autentificēšana, pastāv risks, ka, pieaugot bezkontakta maksājumu skaitam, pieaugs arī krāpšanas gadījumu skaits. Tāpēc pirms attiecīgu lēmumu pieņemšanas būtu rūpīgi jāizvērtē robežvērtības iespējamā palielinājuma ietekme.

Galvenā darbība

MPD2 pārskatīšanas laikā Komisija ciešā sadarbībā ar Eiropas Banku iestādi pārskatīs esošos tiesību aktos noteiktos ierobežojumus bezkontakta maksājumiem, lai panāktu līdzsvaru starp lietošanas ērtumu un krāpšanas risku.

Līdztekus tam Komisija kopā ar ieinteresētajām personām un dalībvalstīm izskatīs tehniskos nosacījumus, kas ļautu patērētājiem pašiem noteikt savu limitu bezkontakta maksājumiem (kas nepārsniedz 50 EUR). Šobrīd lielākajai daļai patērētāju ir vienīgi iespēja izvelēties aktivizēt vai atspējot bezkontakta maksājumus. Tā kā bezkontakta maksājumiem nav drošas lietotāju autentificēšanas, patērētāji jebkurā gadījumā ir aizsargāti pilnas summas apmērā.

Pārredzamāki darījumu pārskati

Tā kā vienā darījumā iesaistīto dalībnieku maksājumu ķēde kļūst garāka un sarežģītāka, maksājumu pakalpojumu lietotājiem var kļūt arvien grūtāk noteikt, kam, kur un kad viņi ir veikuši maksājumu. Tas var radīt apjukumu, piemēram, gadījumā. kad darījuma pārskatā norādītais maksājuma saņēmējs un tā adrese nesakrīt ar uzņēmuma nosaukumu. Tādējādi patērētājiem var būt grūtāk pamanīt krāpnieciskus darījumus.

Neliela apjoma eiro maksājumu padome pašlaik ir pievērsusies šim jautājumam un cenšas apzināt risinājumus, kas ļautu lietotājiem savus darījumus uzraudzīt vēl vieglāk.

Komisija atbalsta Neliela apjoma eiro maksājumu padomes darbu, kura mērķis ir uzlabot pārredzamību lietotājiem, kas veic neliela apjoma maksājumus, un saistībā ar MPD2 pārskatīšanu tā ņems vērā visus Neliela apjoma eiro maksājumu padomes sniegtos ieteikumus šajā jomā.

[46] https://eba.europa.eu/eba-provides-clarity-banks-consumers-application-prudential-framework-light-covid-19-measures.

[47] KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2018/389 (2017. gada 27. novembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/2366 papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par drošu lietotāja autentificēšanu un vienotiem un drošiem atklātiem saziņas standartiem.

4. Nākotnes prasībām atbilstoša maksājumu ekosistēmas uzraudzība un pārraudzība

Kā uzsvērts digitālā finansējuma stratēģijā, vērtību ķēde kļūst sadrumstalotāka un tāpēc finanšu ekosistēma kļūst arvien sarežģītāka. Maksājumu ķēdē ir iesaistīti daudzi dalībnieki (daži regulēti, daži ne), tā kļūst sarežģītāka, un pieaug savstarpējā atkarība. Regulējumam ir ne tikai jāgarantē vienlīdzīgi konkurences apstākļi, jāveicina godīga konkurence, jāmazina šķēršļi ienākšanai tirgū un jāveicina inovācija, bet arī jānodrošina lietotāju tiesību īstenošana un vispārējās ekosistēmas aizsardzība pret finanšu un operacionālo risku. Lai sasniegtu šos mērķus, regulatīvajam satvaram jābūt līdzsvarotam.

MPD2 īstenošana vēl ir agrīnā stadijā, turpretī Elektroniskās naudas direktīva (END2)[48] ir spēkā jau vairāk nekā desmit gadus, un saistībā ar tās īstenošanu gūtā pieredze ir pietiekama secinājumu izdarīšanai. Pēc MPD2 pieņemšanas abi režīmi satuvinājās, tomēr palika nošķirti. Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu sniegto pakalpojumu atšķirības, šķiet, vairs nav pietiekamas, lai pamatotu atšķirīgu uzraudzības un atļauju izsniegšanas režīmu, un tādēļ tos varētu iekļaut vienotā satvarā. Tā kā MPD2 un END2 attiecīgās darbības jomas neaptver konkrētus pakalpojumus un instrumentus, ir arī svarīgi nodrošināt, ka zema riska uzņēmumiem piešķirtie atbrīvojumi joprojām ir pamatoti.

Nepieciešamība nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus maksājumu pakalpojumu sniedzējiem

Pasaulē, kurā arvien vairāk dominē digitālās platformas, lielie tehnoloģiju piedāvātāji izmantot savas plašās klientu bāzes sniegtās priekšrocības, lai piedāvātu priekšgala risinājumus galalietotājiem. To ienākšana finanšu tirgū var konsolidēt tīkla efektu un to ietekmi tirgū. Digitālā finansējuma stratēģijā ir norādīts uz vairākām tādus kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējus iekļaujošām iniciatīvām, kuri izmanto sadalītās virsgrāmatas tehnoloģijas. Šie dalībnieki var sniegt tādus maksājumu pakalpojumus, kas konkurē ar pakalpojumiem, kurus piedāvā regulētie dalībnieki (piemēram, maksājumu pakalpojumu sniedzēji, maksājumu sistēmas un maksājumu shēmas). Tādēļ to darbība jāreglamentē uz tāda paša pamata, lai nodrošinātu pilnībā vienlīdzīgus konkurences apstākļus ("vienāds darījums, vienādi riski, vienādi noteikumi"). No vienas puses, kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēji, iespējams, paplašinās pieejamo maksājumu pakalpojumu klāstu un padarīs tirgu inovatīvāku. No otras puses, ja to darbība netiks pienācīgi regulēta, uzraudzīta vai pārraudzīta, tie varētu apdraudēt monetāro suverenitāti un finanšu stabilitāti.

Maksājumu nozarē gadu gaitā novērotās konkurences problēmas bija saistītas ar piekļuvi datiem un informācijas apmaiņu starp konkurentiem, kā arī ar palielinātu risku par ierobežotu piekļuvi tirgum un dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu. Digitalizācija var vēl vairāk palielināt šādus riskus. Piemēram, jaunizveidotas digitālo finanšu pakalpojumu platformas var ātri iegūt dominējošu stāvokli vai ietekmi tirgū. Lielie tehnoloģiju piedāvātāji nolūkā ienākt maksājumu sektorā var izmantot savu klientu datus un tīkla efekta sniegtās priekšrocības, ar sociālo plašsaziņas līdzekļu vai meklēšanas pakalpojumu palīdzību vairojot

[48] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/110/EK (2009. gada 16. septembris) par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību, par grozījumiem Direktīvā 2005/60/EK un Direktīvā 2006/48/EK un par Direktīvas 2000/46/EK atcelšanu (OV L 267, 10.10.2009., 7. lpp.).

savu ietekmi tirgū. Komisijas šajos tirgos īsteno konkurences politiku, kas ietver stingru digitālās attīstības finanšu pakalpojumu jomā uzraudzību un ES konkurences tiesību aktu īstenošanu attiecīgos gadījumos, lai veicinātu konkurenci un novērstu šķēršļus ienākšanai digitālajos tirgos.

Maksājumu ekosistēmas uzraudzība un pārraudzība

Attiecīgo maksājumu ķēdes dalībnieku uzraudzība un pārraudzība, ņemot vērā daudzos jaunos darījumdarbības modeļus un grupu struktūras, jau ir kļuvusi un aizvien kļūst sarežģītāka. Iespējamā ietekme uz uzraudzību atklājās saistībā ar nesenu lietu, kurā bija iesaistīts tehnoloģiju uzņēmums, kas sniedza ar maksājumiem saistītus pakalpojumus.

Maksājumu konglomerāti var ietvert regulētas un arī neregulētas struktūras. Problēmām, ar ko saskaras neregulētas struktūras, kuras sniedz tehniskus pakalpojumus dažu ar grupu saistīto uzņēmumu atbalstam, varētu būt plašāka ietekme. Nesenā pieredze liecina, ka neregulētas struktūras bankrots var radīt būtiskas sekas citiem regulētiem meitasuzņēmumiem (piemēram, valsts kompetentā iestāde aptur uzņēmuma pakalpojumu sniegšanu).

MPD2 pašlaik neaptver pakalpojumus, ko sniedz "tehnisko pakalpojumu sniedzēji", kuri palīdz nodrošināt maksājumu pakalpojumu sniegšanu tādā veidā, ka līdzekļi nevienu brīdī nenonāk to īpašumā[49]. Tā kā maksājumu pakalpojumi arvien lielākā mērā balstās uz neregulētu struktūru sniegtajiem papildpakalpojumiem vai uz ārpakalpojumu nolīgumiem, kas noslēgti ar šādām struktūrām, Komisija uzskata, ka MPD2 pārskatīšanas laikā ir jānovērtē, vai daži no šiem pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem būtu iekļaujami reglamentētajā sfērā un vai uz tiem būtu jāattiecina uzraudzība[50].

Maksājumu ķēdes dalībnieki var būt pakļauti dažādu iestāžu uzraudzībai vai pārraudzībai. Maksājumu sistēmu, shēmu, instrumentu un to pakalpojumu sniedzēju uzraudzībā nozīmīga loma ir ECB un valstu centrālajām bankām. Tādējādi tās papildina valstu un Eiropas uzraudzības iestāžu lomu maksājumu pakalpojumu sniedzēju uzraudzībā. Ir svarīgi, ka uzraudzības un pārraudzības sistēmu struktūra ir saskaņota un ka tiek ņemta vērā maksājumu pakalpojumu sniedzēju, maksājumu sistēmu un maksājumu shēmu savstarpējā atkarībā.

Galvenās darbības

Nolūkā pienācīgi novērst iespējamos neregulētu pakalpojumu radītus riskus, nodrošināt dažādu tiesību aktu par neliela apjoma maksājumiem lielāku saskaņotību un veicināt stingru uzraudzību un pārraudzību, Komisija:

- **Maksājumu pakalpojumu direktīvas (MPD2) pārskatīšanā izvērtēs visus jaunos riskus, kas izriet no neregulētiem pakalpojumiem, it īpaši tehniskajiem pakalpojumiem, kuri papildina regulētu maksājumu vai elektroniskās naudas pakalpojumu sniegšanu, un novērtēs, vai un kā šos riskus vislabāk var mazināt, tostarp attiecinot uz papildpakalpojumu vai ārpakalpojumu sniedzējiem tiešu uzraudzību. To varētu izdarīt, iekļaujot konkrētas darbības MPD2 darbības jomā, kad tas ir pamatoti. Komisija arī novērtēs MPD2 uzskaitīto atbrīvojumu**

[49] 3. panta j) punkts.

[50] Šajā novērtējumā ņem vērā arī EBI pamatnostādnes par ārpakalpojumiem (EBA/PN/2019/02), kuras attiecas uz visiem regulētajiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.

atbilstību un izvērtēs vajadzību mainīt prudenciālās, operacionālās un patērētāju aizsardzības prasības;

- **saistībā ar MPD2 pārskatīšanu saskaņos MPD2 un Elektroniskās naudas direktīvas (END2) regulējumu, proti, MPD2 kā maksājumu pakalpojumu iekļaus elektroniskās naudas emisiju;**
- **priekšlikumā regulai par kriptoaktīvu tirgiem elektroniskās naudas žetonu emitentiem noteiks papildu noteikumus, kas papildinās END2;**
- **vajadzības gadījumā nodrošinās pienācīgu saikni starp maksājumu pakalpojumu uzraudzību un maksājumu sistēmu, shēmu un instrumentu pārraudzību.**

C. 3. pīlārs. Efektīvas un sadarbspējīgas neliela apjoma maksājumu sistēmas un citas atbalsta infrastruktūras

1. Sadarbspējīgas maksājumu sistēmas un infrastruktūras

Ne visi maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kas ir pievienojušies *SEPA* ātro kredīta pārvedumu (*SCT Inst.*) shēmai un ir sasniedzami iekšzemē, ir sasniedzami arī citās valstīs. Tas ir gan *SCT Inst.* shēmas noteikumu, gan *SEPA* regulas 3. panta 1. punkta pārkāpums. Daļēji tas ir saistīts ar to, ka tīrvērtes un norēķinu mehānismi nav sadarbspējīgi. Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir jāpievienojas vairākiem (valsts un/vai Eiropas) tīrvērtes un norēķinu mehānismiem un jātur un jāuzrauga vairāki likviditātes portfeļi. Tas nav ne ideāli, ne efektīvi, jo maksājumu pakalpojumu sniedzēji pat ar vairākiem savienojumiem nevar nodrošināt *SCT Inst.* pilnīgu pieejamību visā Eiropā. Turklāt tas ir dārgi, jo likviditāte ir jāsadala starp tīrvērtes un norēķinu mehānismiem.

Tāpēc neliela apjoma maksājumu sistēmu operatoriem būtu jānodrošina efektīva sistēmu sadarbspēja. ECB 2019. gadā paziņoja, ka tad, ja sadarbspējas problēmai netiks rasti apmierinoši privāti risinājumi, Eurosistēma apsvērs piemērotus risinājumus[51]. 2020. gada 24. jūlijā tā paziņoja par savu lēmumu līdz 2021. gada beigām ieviest pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt Eiropas mēroga euro zibmaksājumus[52]. Rezultātā visiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas ir pievienojušies *SCT Inst.* shēmai un ir sasniedzami *TARGET2*[53], jābūt sasniedzamiem arī *TARGET* zibmaksājumu sistēmas (*TIPS*)[54] centrālās bankas naudas likviditātes kontā vai nu kā dalībniekam, vai kā sasniedzamai pusei (t. i., izmantojot cita tāda maksājumu pakalpojumu sniedzēja kontu, kas ir dalībnieks).

Komisija pilnībā atbalsta šos ierosinātos pasākumus, jo tie ir nepieciešami, lai nodrošinātu zibmaksājumu sasniedzamību visā eurozonā, un tie palīdz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem izpildīt *SEPA* regulu, novērš likviditātes slazdus un sniedz ieguvumus visiem

[51] Benuā Kerē (*Benoît Cœuré*) 2019. gada 29. novembra runa. https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2019/html/ecb.sp191126~5230672c11.en.html.
[52] https://www.ecb.europa.eu/paym/intro/news/html/ecb.mipnews200724.en.html.
[53] *TARGET2* ir Eurosistēmai piederoša tās pārvaldīta reāllaika bruto norēķinu (*RTGS*) sistēma.
54 *TARGET* zibmaksājumu norēķini (*TIPS*) ir tirgus infrastruktūras pakalpojums, ko Eurosistēma ieviesa 2018. gada novembrī. Tādējādi maksājumu pakalpojumu sniedzēji saviem klientiem naudas pārvedumus reāllaikā var piedāvāt cauru gadu jebkurā diennakts laikā.

zibmaksājumu pakalpojumu sniegšanā konkurējošiem tīrvērtes un norēķinu mehānismiem, kuriem saikņu izveides nolūkā vairs nebūs nepieciešams slēgt divpusējus nolīgumus.

Komisija uzskata, ka Eiropas mēroga zibmaksājumu nodrošināšanas nolūkā ir svarīgi, lai euro valūtai pieejamās pārrobežu infrastruktūras tiktu darītas pieejamas arī citām ES valūtām. Tādēļ tā sagaida, ka pirmais sadarbības nolīgums, saskaņā ar kuru *TARGET* zibmaksājumu sistēmā varēs veikt zibmaksājumus valūtā, kas nav euro (Zviedrijas kronās), un kurš tika noslēgts 2020. gada 3. aprīlī, pavērs ceļu risinājumiem, kas sekmēs zibmaksājumus ārvalstu valūtās.

2. Atvērta un pieejama maksājumu ekosistēma

Piekļuve maksājumu sistēmām ir būtiska efektīvai konkurencei un inovācijai maksājumu sistēmu tirgū. Tā kā maksājumu un elektroniskās naudas iestādes konkurē ar bankām maksājumu pakalpojumu sniegšanā un veicina inovāciju maksājumu tirgū, ir svarīgi, ka visiem dalībniekiem ir garantēta taisnīga, atklāta un pārredzama piekļuve maksājumu sistēmām.

Lai gan pārskatītajā Maksājumu pakalpojumu direktīvā (MPD2) ir noteikts, ka atļauju saņēmušajiem MPS tiek nodrošināta objektīva un nediskriminējoša piekļuve maksājumu sistēmām, savukārt Norēķinu galīguma direktīvā[55] (NGD) paredzēts, ka piekļuvi piešķir uz likumisku kritēriju pamata. Tas ir liedzis elektroniskās naudas iestādēm un maksājumu iestādēm iegūt tiešu piekļuvi Norēķinu galīguma direktīvā paredzētajām maksājumu sistēmām.

Saskaņā ar MPD2 dalībvalstīm ir jānodrošina, ka Norēķinu galīguma direktīvā paredzētas maksājumu sistēmas tiešie dalībnieki (t. i., lielākoties bankas) netiešu piekļuvi maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas nav bankas, nodrošina objektīvā, samērīgā un nediskriminējošā veidā. Tomēr daudziem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas nav bankas, netieša piekļuve ar banku starpniecību var nebūt labākais risinājums, jo šādā veidā tie ir atkarīgi no šīm bankām.

Komisijai ir zināms, ka dažas valstu centrālās bankas ir atļāvušas maksājumu un elektroniskās naudas iestāžu tiešu vai netiešu līdzdalību, ievērojot konkrētus kritērijus. Tā rezultātā konkurences apstākļi vairs nav vienlīdzīgi un maksājumu tirgus ir kļuvis vēl sadrumstalotāks. Tā kā netieša piekļuve ir vienīgā iespēja tādās sistēmās kā *TARGET* zibmaksājumu sistēma, tā var radīt neparedzētu ietekmi un operacionālas problēmas, arī attiecībā uz prasībām par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu izpildi. Tas savukārt var izkropļot vienlīdzīgus konkurences apstākļus starp bankām un maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas nav bankas.

Galvenā darbība

Saistībā ar Norēķinu galīguma direktīvas (NGD) pārskatīšanu (ko paredzēts sākt 2020. gada 4. ceturksnī) Komisija apsvērs iespēju paplašināt NGD darbības jomu un

[55] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/26/EK (1998. gada 19. maijs) par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās.

iekļaut tajā elektroniskās naudas un maksājumu iestādes, piemērojot pienācīgu uzraudzību un riska mazināšanu.

3. Piekļuve vajadzīgajām tehniskajām infrastruktūrām

Komisija uzskata, ka Eiropas MPS vajadzētu būt iespējai izstrādāt inovatīvus maksājumu risinājumus, kas ietver visu attiecīgo tehnisko infrastruktūru izmantošanu, un piedāvāt tos visiem lietotājiem Eiropā bez nepamatotiem ierobežojumiem saskaņā ar taisnīgiem, saprātīgiem un nediskriminējošiem noteikumiem un piekļuves nosacījumiem.

Komisija ir informēta par vairākām situācijām, kurās daži operatori, iespējams, ierobežo vai bloķē piekļuvi nepieciešamajai tehniskajai infrastruktūrai. Tā var ietvert virkni programmatūras un aparatūras elementu, bez kuriem nevar izstrādāt un piedāvāt inovatīvus maksājumu risinājumus, piemēram, mobilo ierīču operētājsistēmās integrētos nepubliskos elementus (tai skaitā tuvā lauka sakaru antenas), biometriskās identitātes lasītājus, piemēram, pirkstu nospiedumu vai sejas atpazīšanas skenerus, lietotņu veikalus, tirdzniecības vietu kodolus[56], *SIM* kartes utt.[57].

Visbiežāk ziņotā problēma ir saistīta ar dažiem mobilo ierīču ražotājiem, kuri ierobežo trešo personu piekļuvi mobilajās viedierīcēs integrētajai tuvā lauka sakaru tehnoloģijai. Komisija nesen ir uzsākusi konkurences lietas izskatīšanu, lai pārbaudītu nosacījumus trešo personu piekļuvei kāda mobilo ierīču ražotāja tuvā lauka sakaru tehnoloģijai[58].

Dažas Eiropas karšu shēmas ziņo, ka tām ir grūtības piekļūt bezkontakta kodolam tirdzniecības vietu terminālos, ko pārrobežu maksājumu veikšanai Eiropā izmanto starptautiskās karšu shēmas. *European Card Payment Cooperation*[59] attīsta patentētu kodolu, tomēr saskaņā ar ražošanas nozares prognozēm tā izvēršana visā maksājumu ķēdē prasīs vairākus gadus.

Šie ierobežojumi varētu radīt būtisku Eiropas maksājumu ekosistēmas neaizsargātību, proti, kavēt konkurenci, inovāciju un Eiropas mēroga maksājumu risinājumu rašanu. Tajā pašā laikā vienpusēja iejaukšanās dalībvalstu līmenī varētu izraisīt tirgus sadrumstalotību un izkropļot vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

Galvenās darbības

Līdztekus pašreizējai un turpmākai konkurences noteikumu izpildei Komisija pārbaudīs, vai ir lietderīgi ierosināt tiesību aktus, kuru mērķis būtu nodrošināt tiesības uz tādu piekļuvi tehniskajai infrastruktūrai, ko uzskata par nepieciešamu, lai atbalstītu maksājumu pakalpojumu sniegšanu, ar taisnīgiem, samērīgiem un nediskriminējošiem nosacījumiem. Šajā saistībā Komisija ņems vērā:

[56] Kodols ir tādu funkciju kopums, kuras nodrošina apstrādes loģiku un datus, kas nepieciešami kontakta vai bezkontakta darījuma veikšanai tirdzniecības vietas termināļa maksājumu lietojumprogrammā.
[57] Pirms šīs stratēģijas pieņemšanas notikušās sabiedriskās apspriešanas respondentu norādītie elementi.
[58] Lieta AT.40452.
[59] http://www.europeancardpaymentcooperation.eu/.

- notiekošo konkurences politikas pārskatīšanu, lai nodrošinātu tās piemērotību digitālajam laikmetam[60];

- darbu, kas tiek veikts saistībā ar tiesību aktu par digitālajiem pakalpojumiem[61] un attiecas uz *ex ante* noteikumiem lielām tiešsaistes platformām, kuras darbojas par vārtziņiem.

Šādā tiesību aktā tiktu pienācīgi ņemti vērā iespējamie ar šādu piekļuvi saistītie drošības un citi riski. Konkrētāk, tajā tiktu noteikti kritēriji, uz kuru pamata nosakāma vajadzīgā tehniskā infrastruktūra un tas, kam un ar kādiem nosacījumiem piešķirama piekļuve.

D. 4. pīlārs. Efektīvi starptautiskie maksājumi, t. sk. naudas pārvedumi

Pateicoties regulējumam un nozares centieniem attiecībā uz *SEPA* izveidi, Eiropā pēdējos desmit gados ir krasi samazinājušās ar naudas pārskaitījumiem saistītās izmaksas. Tomēr maksājumi, ko veic pāri ES ārējām robežām, ir lēnāki, dārgāki, nepārredzamāki un sarežģītāki.

Kopš 2000. gada globālie naudas pārvedumi ir gandrīz seškāršojušies, 2019. gadā sasniedzot aptuveni 714 miljardus USD[62]. Šis straujais pieaugums lielā mērā pamatojams ar pārskaitījumiem uz valstīm ar zemiem un vidējiem ienākumiem, kuri veido trīs ceturtdaļas no kopsummas. No ES, Amerikas Savienotajām Valstīm un Saūda Arābijas veiktie naudas pārvedumi uz valstīm ar zemiem un vidējiem ienākumiem veido aptuveni divas trešdaļas no kopējā apjoma, padarot tās par galvenajiem naudas plūsmas avotiem.

Valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem naudas pārvedumu pieplūdumam ir liela makroekonomiskā nozīme, un daudzās valstīs tas veido vairāk nekā 10 % no to IKP. Daudzām ģimenēm, kas saņem šos pārvedumus, tie arī nodrošina būtisku finansiālu atbalstu, un bieži vien tie ir neoficiāls sociālās drošības tīkls, kas ļauj 800 miljoniem ģimenes locekļu (šie naudas pārvedumi veido vidēji 75 % no viņu ienākumiem) samaksāt par pārtiku un veselības aprūpi, izglītību un citām pamatvajadzībām. Kā liecina Pasaules Bankas datubāze par pārvedumu cenām pasaulē, vidējās naudas pārvedumu izmaksas pasaulē joprojām ir teju 7 %, tomēr starptautiskā sabiedrība ir apņēmusies līdz 2030. gadam šīs izmaksas samazināt līdz mazāk nekā 3 %. Tiek prognozēts, ka Covid-19 pandēmijas rezultātā naudas pārvedumi 2020. gadā saruks par aptuveni 20 %, jo migranti saskaras ar darbvietu zaudēšanu un nenoteiktību.

[60] Komisija pašlaik pārskata horizontālajiem un vertikālajiem nolīgumiem piemērojamos noteikumus, kā arī paziņojumu par tirgus definīciju. Turklāt 2020. gada jūnijā Komisija uzsāka sabiedrisko apspriešanu, lai novērtētu, vai varētu būt vajadzīgs jauns konkurences instruments tādu strukturālu konkurences problēmu risināšanai, kuras ar pašreizējiem konkurences noteikumiem nevar atrisināt visefektīvākajā veidā. Plašāka informācija par minētajiem pārskatīšanas procesiem ir pieejama Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē: https://ec.europa.eu/competition/consultations/open.html.

[61] https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-services-act-package.

[62] Pasaules Bankas 2020. gada aprīļa publikācija "Covid-19 Crisis through a migration lens", *Migration and Development Brief 32, KNOMAD*.

Komisijas mērķis ir panākt, ka ar trešām valstīm saistīti pārrobežu maksājumi, ieskaitot naudas pārvedumus, kļūst ātrāki, pieejamāki, pārredzamāki un ērtāki. Tādējādi tiks sekmēta euro plašāka izmantošana un nostiprinātas euro kā pasaules valūtas pozīcijas.

Galvenās nesaskaņas, kas ietekmē starptautiskos pārrobežu maksājumus, nesen tika izklāstīti Finanšu stabilitātes padomes (FSP) 1. posma ziņojumā par pārrobežu maksājumiem[63]. Kopumā šīs nesaskaņas rada šķēršļus maksājumu starpniekiem, kuri vēlas sniegt pārrobežu pakalpojumus, tās var palielināt cenas, ko maksā galalietotāji, mazināt investīcijas pārrobežu maksājumu procesu modernizācijā un ietekmēt arī naudas pārvedumus.

Komisija uzskata, ka ir nepieciešams darbību kopums, kas ietver darbības globālā līmenī un jurisdikcijas līmenī. Saskaņā ar Maksājumu un tirgus infrastruktūru komitejas (*CPMI*)[64] secinājumiem šīs darbības var iedalīt šādi – ES darbības un naudas pārvedumu veicināšanas darbības.

Galvenās darbības

- **Ja iespējams, Komisija sagaida, ka attiecīgie maksājumu sistēmu operatori, it īpaši, ja saņēmēja jurisdikcija ir pieņēmusi arī zibmaksājumu sistēmas, atvieglos saikni starp Eiropas sistēmām, piemēram, *TARGET* zibmaksājumu sistēmu (*TIPS*) vai *RT1*[65], un trešo valstu zibmaksājumu sistēmām, – ar noteikumu, ka trešajās valstīs ir nodrošināts pienācīgs patērētāju aizsardzības līmenis, kā arī tiek īstenoti krāpšanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas/teroristu finansēšanas novēršanas un no savstarpējas atkarības izrietošo risku mazināšanas pasākumi. Tādu maksājumu pakalpojumu sniedzēju tieša piekļuve maksājumu sistēmām, kas nav bankas, var palielināt iespējamos no šādām saiknēm izrietošos ieguvumus. Varētu arī apsvērt iespēju izveidot saiknes ar cita veida maksājumu sistēmām, arī ar mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības sistēmām, attiecīgā gadījumā piemērojot līdzīgus aizsardzības pasākumus.**
- **Komisija aicina vēlākais līdz 2022. gada beigām īstenot pasaules mēroga starptautiskos standartus, piemēram, ISO 20022, kas atvieglo bagātāku datu iekļaušanu maksājumu ziņojumos.**
- **Nolūkā vēl vairāk palielināt pārrobežu darījumu pārredzamību Komisija mudina maksājumu pakalpojumu sniedzējus izmantot Vispasaules Starpbanku finanšu telekomunikāciju sabiedrības (*SWIFT*) globālo maksājumu iniciatīvu (*GPI*), kas iesaistītajām iestādēm atvieglo pārrobežu maksājumu izsekošanu reāllaikā. Plaša izsekotāja izmantošana ļautu izcelsmes maksājumu pakalpojumu sniedzējiem labāk aplēst pārrobežu maksājuma maksimālo izpildes laiku un to paziņot maksātājam. Saistībā ar MPD2 pārskatīšanu Komisija novērtēs, vai ir nepieciešams vēl vairāk uzlabot pārrobežu starptautisko darījumu pārredzamību.**
- **Tā kā arī zibmaksājumi kļūst par normu arī starptautiskā mērogā, Komisija saistībā ar MPD2 pārskatīšanu novērtēs, vai ir lietderīgi pieprasīt tādu darījumu maksimālo izpildes laiku, kuros abi maksājumu pakalpojumu sniedzēji atrodas**

[63] *Turpat.*
[64] https://www.bis.org/cpmi/publ/d193.pdf.
[65] *RT1* ir *EBA Clearing* piederoša un tā pārvaldīta Eiropas zibmaksājumu sistēma.

ES (“*two-leg transactions*”), attiecināt arī uz darījumiem, kuros tikai viens maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas ES (“*one-leg transactions*”)[66].

- **Komisija ar interesi seko līdzi Eiropas Maksājumu padomes darbam saistībā ar darījumdarbības noteikumu un ziņojumapmaiņas standartu iespējamu turpmāku saskaņošanu attiecībā uz darījumiem, kuros tikai viens maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas ES. Komisija izvērtēs, vai tie būtu jānosaka par obligātiem.**

Īpašu ar naudas pārvedumiem saistītu problēmu risināšana

Visas iepriekš minētās stratēģiskās darbības var atvieglot pārrobežu maksājumu plūsmas un tādējādi atvieglot arī naudas pārvedumu veikšanu. Turklāt:

- **Komisija mudina dalībvalstis īstenot iniciatīvas naudas pārvedumu nozares atbalstam, kas ietver naudas pārvedumu pakalpojumu sniedzēju apņemšanos laika gaitā pakāpeniski samazināt naudas pārvedumu pakalpojumu izmaksas;**
- **saskaņā ar ES attīstības politiku Komisija atbalstīs iniciatīvas, kas līdzinās *SEPA* iniciatīvai un ko īsteno valstis ar zemiem un vidējiem ienākumiem reģionālās grupās, un attiecīgos gadījumos tā atbalstīs iespēju trešām valstīm (piemēram, Rietumbalkānos un austrumu kaimiņvalstīs) pievienoties *SEPA*;**
- **Komisija valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem veicinās piekļuvi maksājumu kontiem un tādējādi sekmēs naudas pārvedumu digitalizāciju.**

Visas šīs darbības varētu atbalstīt euro starptautisko nozīmi, uzlabojot iedzīvotāju un uzņēmumu iespējas izmantot euro, veicot pārvedumus personām, investīcijas, finansēšanas darbības, un tirdzniecības plūsmās.

IV. secinājums

Šajā stratēģijā ir noteiktas galvenās prioritātes un mērķi attiecībā uz neliela apjoma maksājumiem Eiropā turpmākajiem četriem gadiem, pamatojoties uz visu ieinteresēto personu apjomīgu ieguldījumu un pilnībā ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas rezultātus.

Lai sasniegtu šos mērķus, Komisija ir apņēmusies veikt vairākas svarīgas darbības. Komisija mudina visas valsts un ES līmeņa ieinteresētās personas aktīvi iesaistīties šīs stratēģijas īstenošanā.

[66] Tā sauktie “*one-leg transactions*” ir darījumi, kuros vai nu maksājuma saņēmēja, vai maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs neatrodas Savienībā.